

IMPETUS

Turning climate commitments into action

Pārskats par prioritārajiem virzieniem klimata pārmaiņu pielāgošanās kontekstā Zemgales reģionā

Ingrīda Brēmere, Baltijas Vides Forums

07.06.2023

Ekspertu sanāksme «Pielāgošanās klimata pārmaiņām Zemgales reģionā:

prioritārie virzieni aktivitātēm, agrīnā brīdināšana un zināšanu atbalsts»

Klimata ietekmes – rīcības iespējas Zemgales reģionā

Nozīmīga klimata ietekme – Mazas rīcības iespējas

- Ietekme uz augsni un augu kultūrām (sniega segas neesamība)
- Labvēlīga vide kaitēkļu vairošanās procesam, augu slimību risks (augstāka gaisa temperatūra)
- Izjaukti augšanas cikli, mazāka produktivitāte (bieži atkušņi, pavasara aukstuma viļņi)
- Zema gruntsūdeņu līmeņa ietekme uz augsnes auglības samazināšanos (sausuma periodi)
- Negatīva ietekme uz aukstumu mīlošām sugām (gruntsūdeņu temperatūras paaugstināšanās)
- Ūdens līmeņa kritums un temperatūras izmaiņas (ietekme uz zivīm, sugu izzušana)

Neliela klimata ietekme – Mazas rīcības iespējas

- Sugu izzušana noteiktos areālos un ietekme uz koksnes kvalitāti (mitruma režīma maiņa)
- Pieaug vējlauzu platības mežos (vētru biežuma ietekme)
- Paaugstināta gruntsūdeņu līmeņa jutība pret piesārņojumu (nokrišņu daudzuma ietekmē)
- Sālsūdens intrūzijas risks gruntsūdeņos (jūras ūdens līmeņa paaugstināšanās)
- Palielināts slimību (piem., audzēji) risks (UV starojuma ietekmē)

Nozīmīga klimata ietekme – Būtiskas rīcības iespējas

- Postījumi lauksaimniecības zemēm (plūdi un lietavas)
- Sugu ar šauru ekoloģisko nišu izzušana un invazīvo sugu izplatīšanās (ekosistēmas)
- Palielināts mežu ugunsgrēku biežums un bīstamība (sausuma periodi)
- Ietekme uz cilvēkiem ar hroniskām slimībām (karstuma viļņi, krasas temperatūras maiņas)

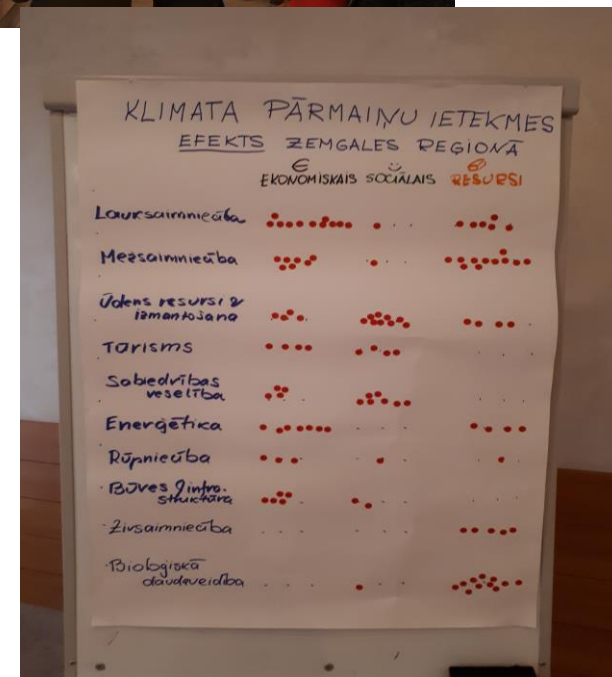
Neliela klimata ietekme – Būtiskas rīcības iespējas

- Traumas un satiksmes negadījumi apledošanas dēļ (bieži atkušņu un sasalumu cikli)
- Pelējuma veidošanās ēkās mitruma dēļ (nokrišņu palielināšanās siltajā sezonā)
- Saīsinās ziemas, bet palielinās vasaras tūrisma sezona (slodze uz infrastruktūru un resursiem)
- Lielāks enerģijas patēriņš siltajā sezonā (dzesēšanas vajadzība)
- Lielāka slodze uz infrastruktūru un tās nolietošānās (straujas temperatūras maiņas)
- Elektrotīklu un infrastruktūras bojājumi (biežākas vētras)

Klimata pārmaiņu ietekmes efekts Zemgales reģionā

- Izvēlēti 10 sektori, saistībā ar saimniecisko darbību, resursiem, funkciju nodrošināšanu
- Dalībnieki IMPETUS projekta sanāsmē (15.02.2023) izteica individuālo viedokli (katram 3 izvēles)
- Novērtēts ekonomiskais efekts, sociālais efekts un efekts uz resursiem
- Apkopots individuālais vērtējums saistībā ar piešķirtajām izvēlēm

Kopsavilkums par klimata pārmaiņu ietekmes efektu

Sektors	Ekonomiskais	Sociālais	Resursi
Lauksaimniecība	11	1	6
Mežsaimniecība	7	1	11
Ūdens resursi & izmantošana	4	9	4
Tūrisms	4	4	0
Sabiedrības veselība	4	7	0
Enerģētika	7	0	4
Rūpniecība	3	1	1
Būves & infrastruktūra	5	2	0
Zivsaimniecība	0	0	5
Bioloģiskā daudzveidība	0	1	11

Klimata pārmaiņu ietekmes saistība ar iespējamo efektu

- **Postījumi lauksaimniecības zemēm (plūdi un lietavas)**
 - **Ekonomiskais efekts – ļoti liels**
 - Efekts uz resursiem - vidējs
- **Sugu ar šauru ekoloģisko nišu izzušana un invazīvo sugu izplatīšanās (ekosistēmas)**
 - **Uz bioloģisko daudzveidību – efekts uz resursiem – ļoti liels**
 - Uz lauksaimniecību - ļoti liels ekonomiskais efekts un vidējs efekts uz resursiem
 - Uz mežsaimniecību – liels ekonomiskais efekts un ļoti liels efekts uz resursiem
 - Uz ūdens resursiem & izmantošanu – liels sociālais efekts
 - Uz zivsaimniecību – vidējs efekts uz resursiem
- **Palielināts mežu ugunsgrēku biežums un bīstamība (sausuma periodi)**
 - **Uz mežsaimniecību – efekts uz resursiem – ļoti liels, un ekonomiskais efekts – liels**
 - Uz bioloģisko daudzveidību – ļoti liels efekts uz resursiem
 - Uz tūrismu - ???

Klimata pārmaiņu ietekmes saistība ar iespējamo efektu

- **Ietekme uz cilvēkiem ar hroniskām slimībām (karstuma viļņi, krasas temperatūras maiņas)**
 - Uz sabiedrības veselību – sociālais efekts – liels
 - Uz rūpniecību - ???

Neliela klimata ietekme – Būtiskas rīcības iespējas

- Traumas un satiksmes negadījumi apledojuuma dēļ (bieži atkušņu un sasalumu cikli)
 - Uz sabiedrības veselību – sociālais efekts – liels; Uz rūpniecību - ???
- Pelējuma veidošanās ēkās mitruma dēļ (nokrišņu palielināšanās siltajā sezonā)
 - Uz sabiedrības veselību – sociālais efekts – liels; Uz būvēm – vidējs ekonomiskais efekts
- Saīsinās ziemas, bet palielinās vasaras tūrisma sezona (slodze uz infrastruktūru un resursiem)
 - Uz tūrismu – vidējs ekonomiskais un sociālais aspekts
- Lielāks enerģijas patēriņš siltajā sezonā (dzesēšanas vajadzība)
 - Uz enerģētiku – ekonomiskais efekts – liels; Uz sabiedrības veselību – liels sociālais efekts (?)
- Lielāka slodze uz infrastruktūru un tās nolietojšanās (straujas temperatūras maiņas)
 - Uz būvēm un infrastruktūru – ekonomiskais efekts - vidējs
- Elektrotīklu un infrastruktūras bojājumi (biežākas vētras)
 - Uz enerģētiku – ekonomiskais efekts – liels; Uz infrastruktūru – vidējs ekonomiskais efekts

Stratēģiskie virzieni + nākotnes rīcība

Nozīmīga klimata ietekme – Mazas rīcības iespējas

- Ietekme uz augsni un augu kultūrām (sniega segas neesamība)
- Labvēlīga vide kaitēkļu vairošanās procesam, augu slimību risks (augstāka gaisa temperatūra)
- Izjaukti augšanas cikli, mazāka produktivitāte (bieži atkušņi, pavasara aukstuma viļņi)
- Zema gruntsūdeņu līmeņa ietekme uz augsnes auglības samazināšanos (sausuma periodi)
- Negatīva ietekme uz aukstumu mīlošām sugām (gruntsūdeņu temperatūras paaugstināšanās)
- Ūdens līmeņa kritums un temperatūras izmaiņas (ietekme uz zivīm, sugu izzušana)

Efekts:

- Uz lauksaimniecību – ekonomiskais efekts – ļoti liels
- Uz mežsaimniecību – efekts uz resursiem – ļoti liels, un liels ekonomiskais efekts
- Uz bioloģisko daudzveidību – efekts uz resursiem – ļoti liels
- Citi sektori - ????

Diskusija par iespējamiem pasākumiem Zemgales reģionā

Saistībā ar šādām klimata ietekmēm:

- Postījumi lauksaimniecības zemēm (plūdi un lietavas)
- Sugu ar šauru ekoloģisko nišu izzušana un invazīvo sugu izplatīšanās (ekosistēmas)
- Palielināts mežu ugunsgrēku biežums un bīstamība (sausuma periodi)
- Ietekme uz cilvēkiem ar hroniskām slimībām (karstuma viļņi, krasas temperatūras maiņas)

Stratēģiskie pasākumi

Praktiskie pasākumi

Informatīvie, izglītojošie
pasākumi

